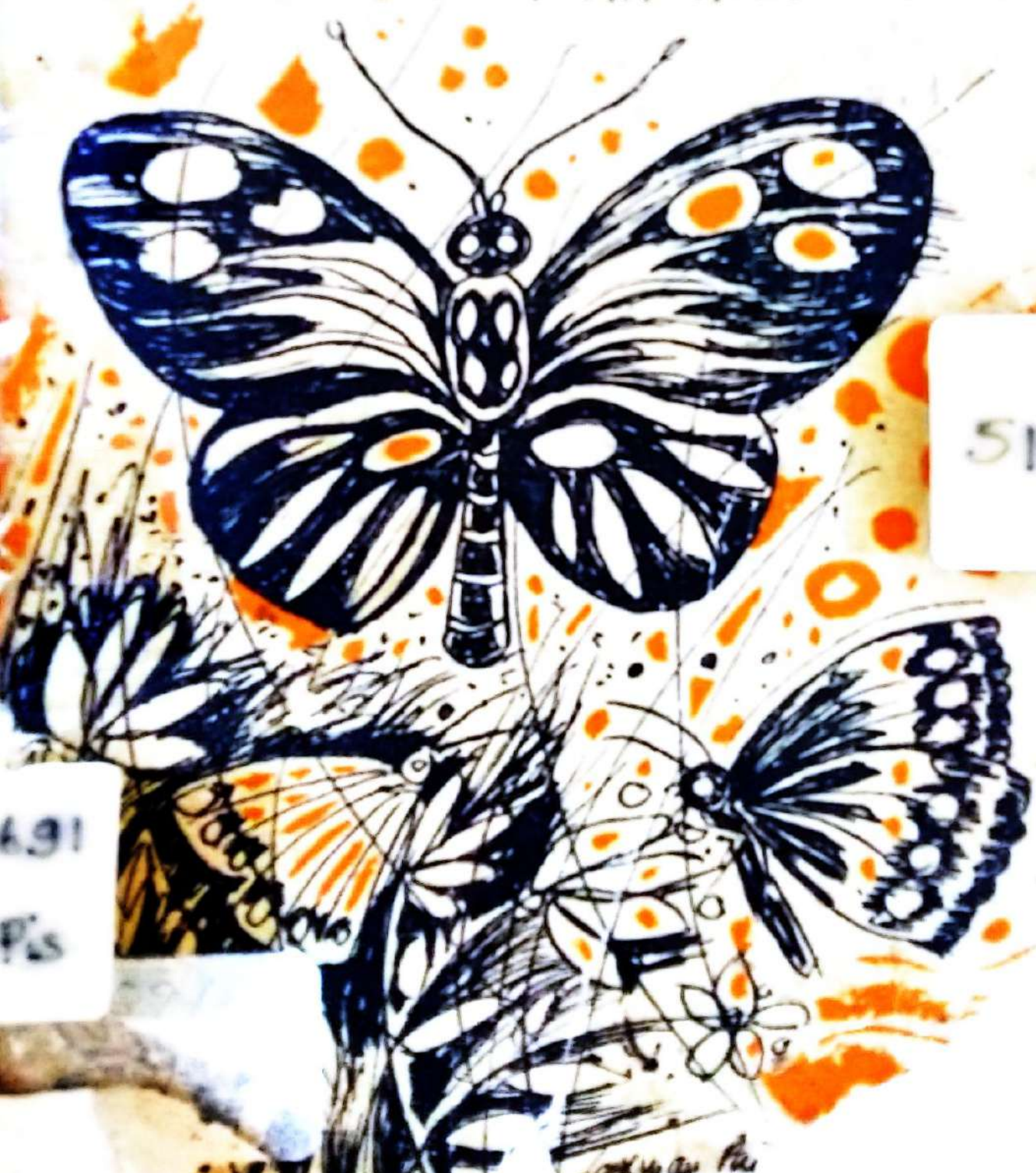

पिसोळी

मनोहर सरदेसाय

PISOLLIM

MANOHAR SARDESSAI

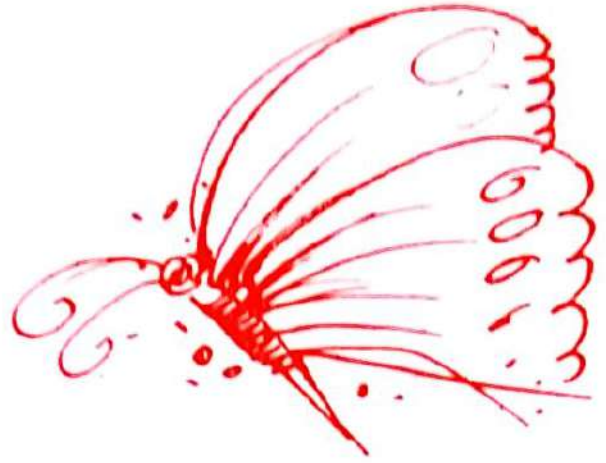
519

519

Ps

पि सो ळीं

मनोहरराय सरदेसाय

KONKANI BHASHA MANDAL
49-B, Erasmo Carvalho Street
MARGAO - GOA 403 604

जाग प्रकाशन
गोंय

जाग प्रकाशन : ३०

डिसेंबर १९७८

मुख-चित्र : लक्ष्मण पै

© सौ. प्रमिला सरदेसाय

अजवाडावपी :

सुमन्त रा. केळेकार

जाग प्रकाशन

प्रियोळ, म्हाड्डोळ - गोंय

४०३ ४०४.

891.4691
SAR/pis

मोल धा रुपया

छापपी :

श्रीपाद मडकयकार

तिन्नलो प्रिंटर्स प्रा. लि.

दवर्ली मडगांव - गोंय

४०३ ६०१.

हांवें पळोवंक नाशिल्लो
म्हणेलो आजो राघव वागळो
हांकां - व्हड आदरान

१

सोडून गेली
तेन्ना पसून
जाय जाली.

Soddun geli
Ten'na posun
Zai zali.

२

कितलीय तुजी पिराय
दिसूं दिसा
रातीं म्हजे वेंगेंत
तुका सतराच वर्सा.

Kitli-i tuji pirai
Disum disa
Ratim mhoje vengent
Tuka sotrach vorsam.

३

आंबुल्लेक दीस गेल्या
फाल्यां - परां येतलीं तोरां
आतां म्हजे जिणेंत रोस
तिनूय पारा.

Anbul'lek dis gelea
Faleam-poram ietlim toram
Atam mhoje jinnent ros
Tinui para.

४

कामाचें मोल
घामान दी
सुखाचें मोल
दुखान दी.

Kamachem mol
Ghaman di
Sukhachem mol
Dukhan di.

५

दोनूच उगडास

म्हज्या मनाः

एक तुजो

आनी दुसरो —

दुसरो उगडास जायना.

Donuch ugddas

Mhojea mona:

Ek tuzo

Ani dusro—

Dusro ugddas zaina.

६

फुलाक सांगलें:

“ फुलं नाका. ”

फुलान सांगलें:

“ उलोवं नाका. ”

Fulak sanglem:

“Fulum naka.”

Fulan sanglem:

“Ulonv naka.”

७

पावस पडल्यार

म्हणटात: “विटयलें.”

पावस उडल्यार

म्हणटात: “फटयलें.”

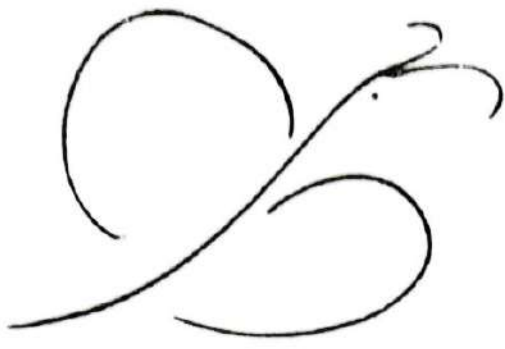
Pavs poddlear

Mhonnttat: “Vittoilem.”

Pavs uddlear

Mhonnttat:

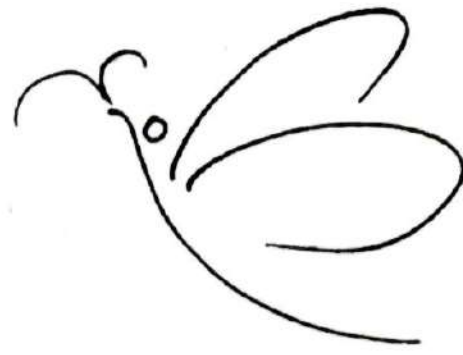
“Fottoilem.”

८

चुकिल्या पावलांक
मळिल्ली वाट
भुकेलया पोटाक
मेखिलें ताट.

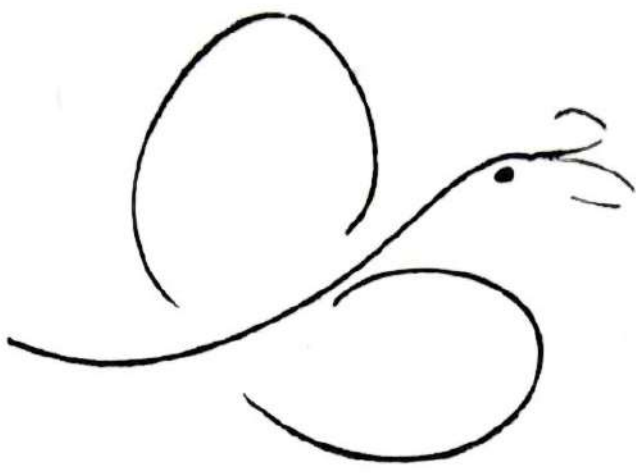
Chukil'lea pavlank
Mollil'li vatt
Bhukel'lea pottak
Mokhil'lem tatt

९

गिरेस्तांचीं मडीं
किदें पळता ?
तांचीं थडीं पळे.

Girestanchim moddim
Kidem polleta?
Tanchim thoddim polle.

१०

तुका सवणीं जाय ?
घरांत पांजरो लावं नाका
पोरसांत झाडां लाय.

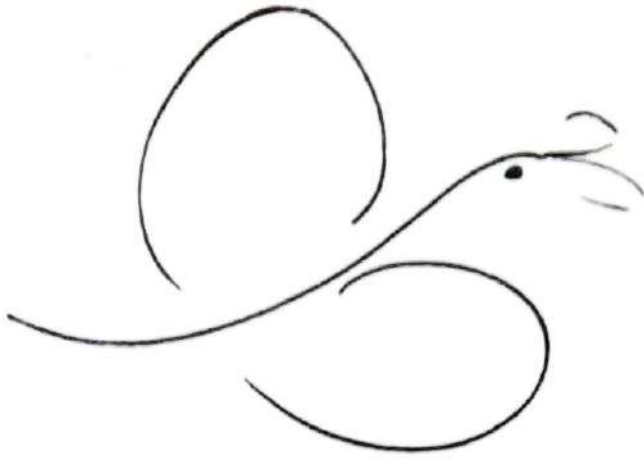
Tuka sovnim zai?
Ghorant panzro lanv naka
Porsant zhaddam lai.

११

उतरांनी गुंथले खीण
तीच म्हजी जीण.

Utramni gunthle khinn
Tich mhoji jinn.

१२

भाड्याच्या बुटांक
चोरिल्लीं फितां.

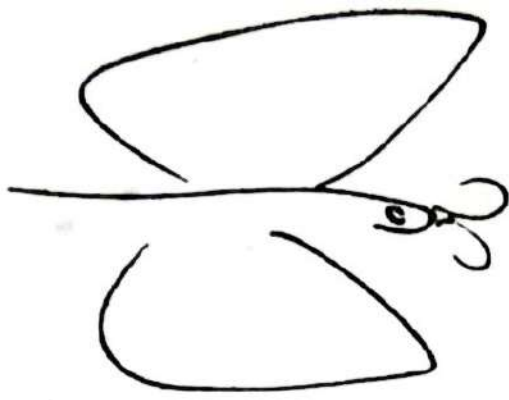
Bhaddeachea buttank
Choril'lim fitam.

१३

दुकांची खारसाण
दर्याक
मोगाची हुनसाण
सूर्याक.

Dukanchi kharsann
Doriak
Mogachi hunsann
Suriak.

१४

खंय भरिल्लें ताट !

खंय भुकेल्ले हात !

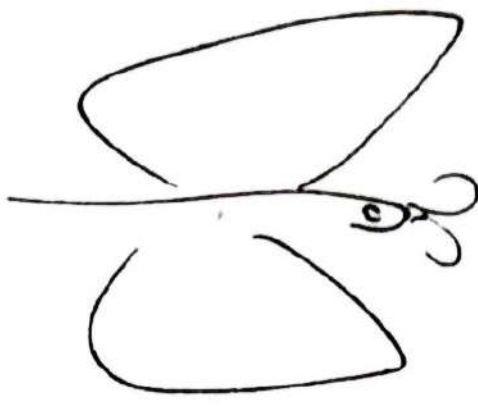
Khoim bhoril'lem tatt!
Khoim bhukel'le hat!

१५

दुकां लिपुवंक हांसतां
सगलो संवसार फसता.

Dukam lipounk hanstam
Soglo sounsar fosta.

१६

हांव गेल्लों रानांत
वाच्याक मेळूंक
वारो आइल्लो म्हज्या घरांत
पानां लागीं खेळूंक.

Hanv gel'lom ranant
Vareak mellunk
Varo ail'lo mhojea ghorant
Panam lagim khellunk.

१७

कोण सरळ
कोण वांकडी !
सगलीं हीं
रुपड्यार रुपडीं.

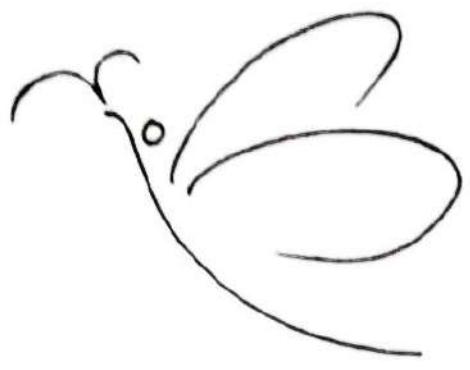
Konn soroll
Konn vankddi!
Soglim him
Rupddear rupddim.

१८

सांय सोदूंक
सगलो दीस
भोंवलों वोतांत
पावलो लागीं तेन्ना —
आयली रात.

Saim sodunk
Soglo dis
Bhonvlom votant
Pavlom lagim ten'na—
Aili rat.

१९

दुड्ड आसुनूय
गिरेस्तांक भोगता दूख
हेंच म्हजे गरिबीचें
म्हाका सूख.

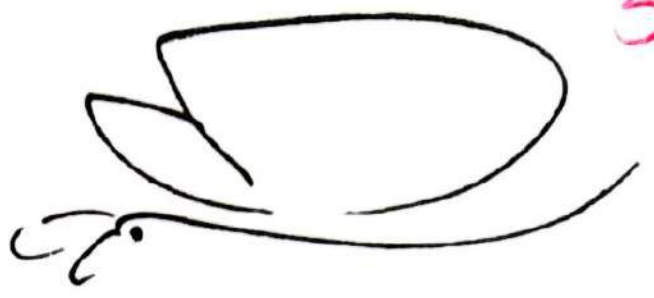
Duddu asunui
Girestank bhogta dukh
Hench mhoje goribichem
Mhaka sukh.

२०

झरो थामता थंय
कोंड जाता
मनीस थामता थंय
फोंड जाता.

Zhoro thamta thoim
Kondd zata
Monis thamta thoim
Fondd zata.

२१

पीक आदींच खालें
आतां रोयतां
उदक आदींच पिलें
आतां बांय खणटां.

Pik adinch khalem
Atam roitam
Udok adinch pilom
Atam baim khonnttam.

२२

म्हजें पोट भल्लें
आनी दुसऱ्यांची भूक
विसळों.

Mhojem pott bhol'lem
Ani dusreanchi bhuk
Visol'lom.

२३

मागलें तें मेळ्ळें ना
मेळ्ळें तें घेतलें ना
असोच वेतां रित्या हातान
आतां वेतना.

Maglem tem mell'lem na
Mell'lem tem ghetlem na
Osoch vetam ritea hatan
Atam vetnam.

२४

तिज्या पावलांच्यो कुरवो
धांपल्यो
ल्हारांच्या पदरांनी
तिज्या उतरांच्यो पाकळ्यो
व्हेल्यो
द्याच्या बचक्यांनी.

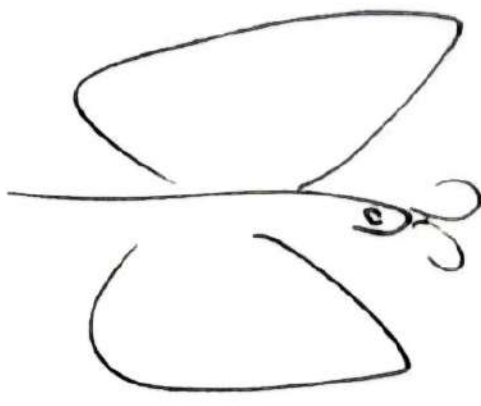
Tijea pavlancheo kurvo
Dhanpleo
Lharanchea podramnim
Tijea utrancheo paklleo
Vheleo
Vareachea bochkeamnim.

२५

आमी कांय मोडलें ना
आमी कांय घडलें ना
बंदखणीच्यो सरयो थोड्यो
बागयल्यो
जिविताच्यो कळयो थोड्यो
जागयल्यो.

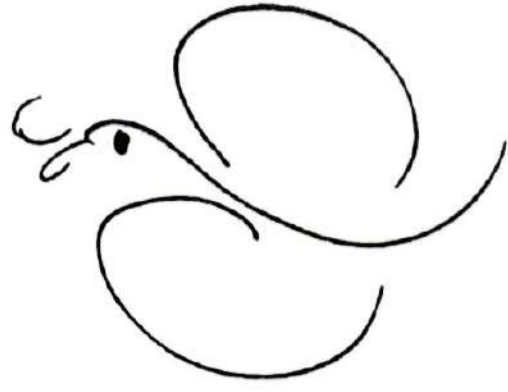
Ami kaim moddlem na
Ami kaim ghoddlem na
Bondkhonnicheo sorio thoddeo
Bagoileo
Jivitachea kollio thoddeo
Zagoileo.

२६

तुजी म्हजी भेट जाली
एकेच वाटेंत
तुजी म्हजी वाट थारली
एकेच भेटेंत.

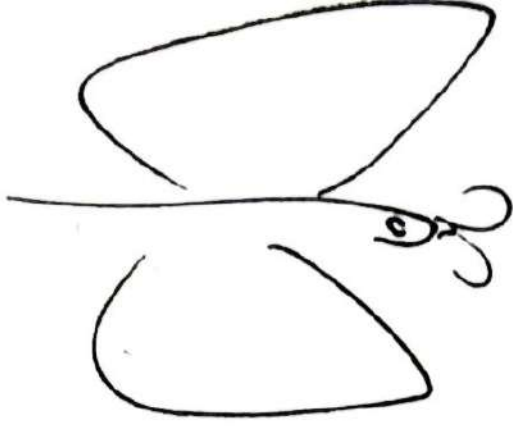
Tuji mhoji bhatt zali
Ekech vattent
Tuji mhoji vatt tharli
Ekech bhattent.

२७

शेत म्हजें अजापाचें
जोत हातांत धळां मात
तरतरून आयलें पीक
उतरांच्या कणसांचें.

Xet mhojem ojapachem
Zot hatant dhol'lam mat
Tortorun ailem pik
Utranchea konnsanchem.

२८

हांव फांतोडेचो कोंबो
नव्या दिसाक घालतां साद
नखेत्रांत घुस्पल्लीं तूं
काळखी रात.

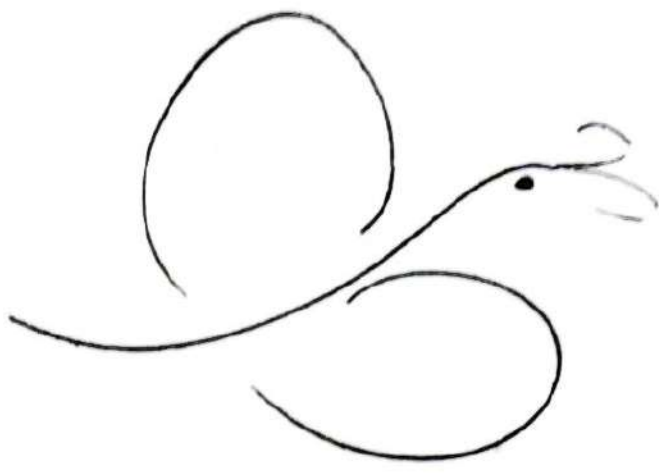
Hanv fantoddecho konbo
Novea disak ghaltam sad
Nokhetrant ghuspol'li tum
Kallkhi rat.

२९

हांव म्हाकाच सोदतां
तेन्ना लोक म्हणटा :
“हो वाट चुकता.”

Hanv mhakach sodtam
Ten'na lok mhonntta:
“Ho vatt chukta”.

३०

म्हाका चाबली

दोन जिवल्यांची नागीण

अमृतान भरून गेली

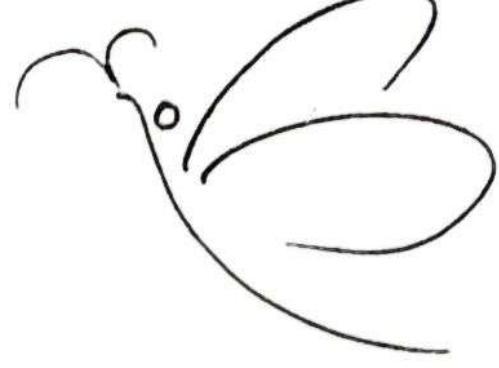
म्हजी जीण.

Mhaka chabli

Don jibleanchi naginn

Omritan bhorun geli

Mhoji jinn.

३१

दीस धर्तरी दाखयता

विश्व लिपयता

रात धर्तरी लिपयता

विश्व दाखयता.

Dis dhortori dakhoita

Vixv lipoita

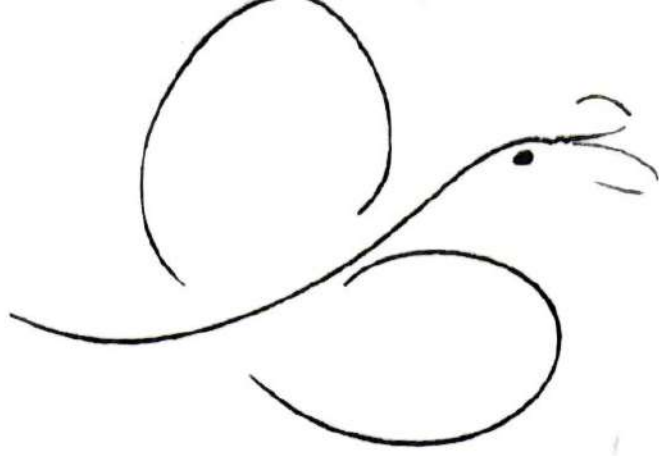
Rat dhortori lipoita

Vixv dakhoita.

पिसोळीं

३१

३२

पतंग अजून दिसता

उडटाना

दोरी खंय शेणली

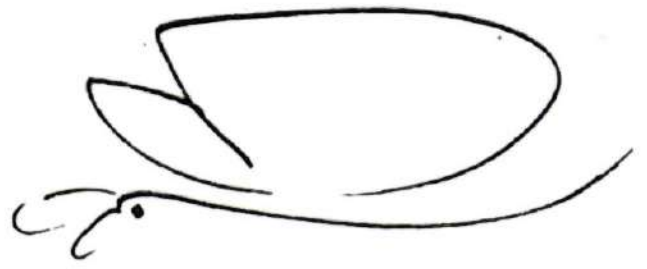
कोण जाणा !

Potong ozun dista

Uddttana

Dori khoim xennli

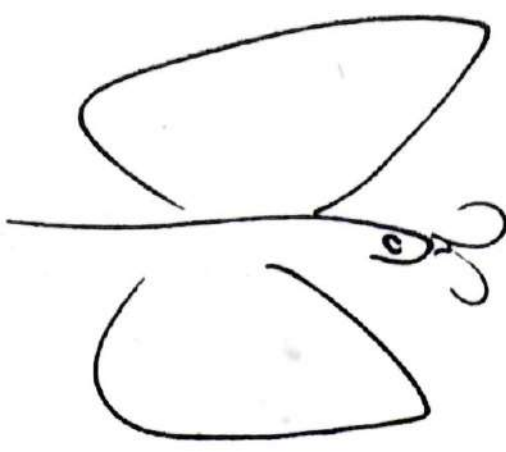
Konn zanna!

३३

सपनांत रातीं हांवें
दुस्मानाचेर फुलयलें
फांतोडेर पळे जाल्यार
म्हजेंच तोंड सुजलेलें.

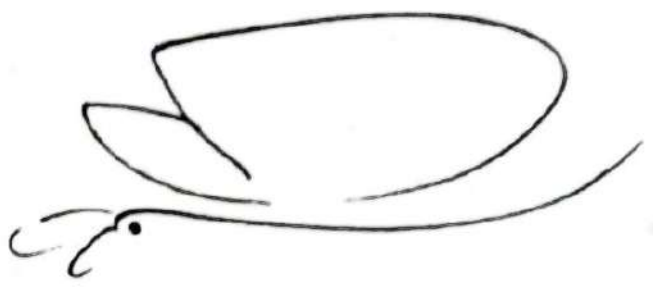
Sopnant ratim hanvem
Dusmanacher fuloilem
Fantodder polle zalear
Mhojench tondd suzlelem.

३४

खबर ना
कितें बरयतां
म्हज्या उतरांचो
अर्थ सांगपी
सोदतां.

Khobor na
Ki tem boroitam
Mhojea utrancho
Orth sangpi
Sodtam.

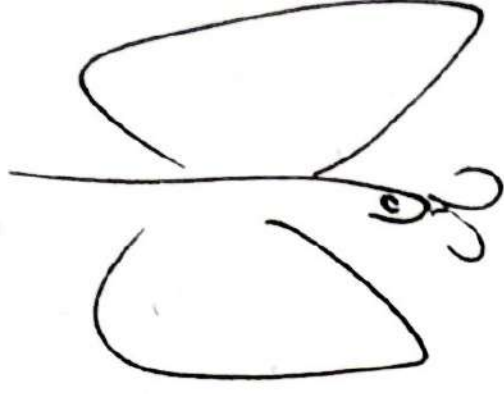

३५

खीण, खीण मेजतानांच
जिणेन नागयलो
भूंय, भूंय खणटानांच
तानेन जागयलो.

Khinn, khinn meztananch
Jinnen nagoilo
Bhuim, bhuim khonnttananch
Tanen zagoilo.

1

३६

खावंक येना

भांगरा - तांतीं

देखून हांवें माल्ली कोंबी

कालचे रातीं.

Khaunk iena

Bhangra-tantim

Dekhun hanvem mal'li konbi

Kalche ratim.

३७

केंस वळयताना

वळय जपून

तुज्या केंसांत घुस्पलां

म्हजें मन.

Kens volloitana

Volloi zopun .

Tujea kensant ghuspalam

Mhojem mon.

३८

हात आसलो रिता
देखून घेवंक मेळ्ळें
मन आसलें रिता
देखून कळ्ळें.

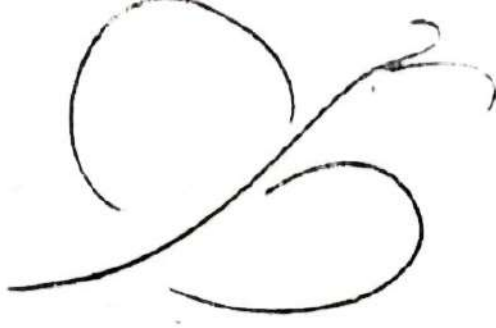
Hat aslo rito
Dekhun gheunk mell'lem
Mon aslem ritem
Dekhun koll'lem.

३९

शारांत नांवां कोनश्यांक
गांवांत नांवां मनश्यांक.

Xarant nanvam konxeank
Ganvant nanvam monxeank.

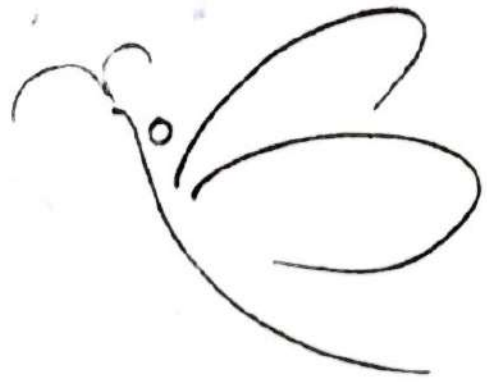
४०

मर्णा - वेळार

गरिबालागीं कांयच नासता
देखून तो संवसार सोडटना
हांसता.

Mornna-vellar

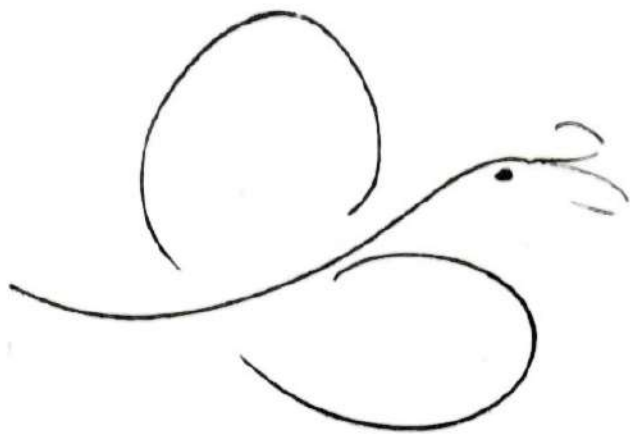
Goribalagim kainch nasta
Dekhun to sounsar soddttana
Hansta.

४१

कित्यांत कांय ना
हें कळ्ळें
आनी
सोदतालों तें मेळ्ळें.

Kiteant kaim na
Hem koll'lem
Ani sodtalom tem mell'lem.

४२

बाणा - आंगाक लावन आंग
दोरयेन म्हळें : “म्हाका सांग
सदांच हांव तुगेली
तूं म्हगेलो.”
अशें म्हणटा मात—
बाण सुटलो.

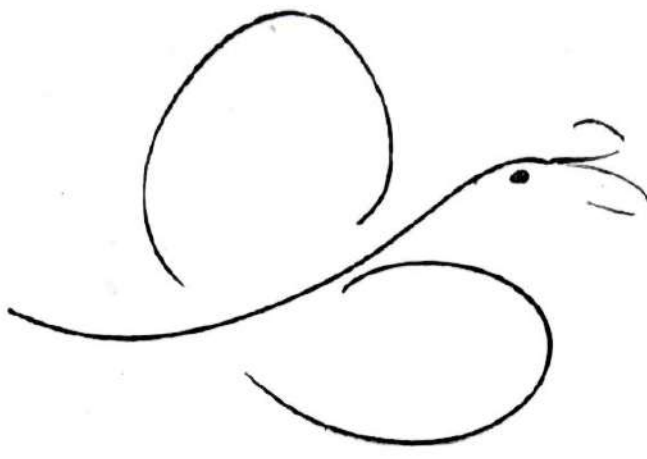
Banna-angak lavn ang
Dorien mhollem: “Mhaka sang
Sodanch hanv tugeli
Tum mhogelo.”
Oxem mhonntta mat—
Bann suddlo.

४३

बायलो आयल्यो आनी गेल्यो
काळजाचे कुडके तोडीत
भुरगीं आयलीं, येत रावलीं
जिविताचे धागे जोडीत.

Bailo aileo ani geleo
Kallzache kuddke toddit
Bhurgim ailim, iet ravlim
Jivitache dhage zoddit.

४४

धरचें जेवण
मेळचें म्हणून
लग्न जालें
बायले - पोरान्क पोसपाखातीर
आतां
जोडूंक वेतां—
भायरूच जेवतां.

Ghorchem jevonn
Mellchem mhonnun
Logn zalom
Baile-porank pospakhatir
Atam
Zoddunk vetam...
Bhairuch jevtam.

४५

कितलेंय मेजलें तरी
निमणें शून्य हें जाणां
देखून हांव
हिशेवूच करिनां.

Kitlem-i mezlem tori
Nimnnem xunia hem zannam
Dekhun hanv
Hixebuch korinam.

४६

लोक म्हणटा :

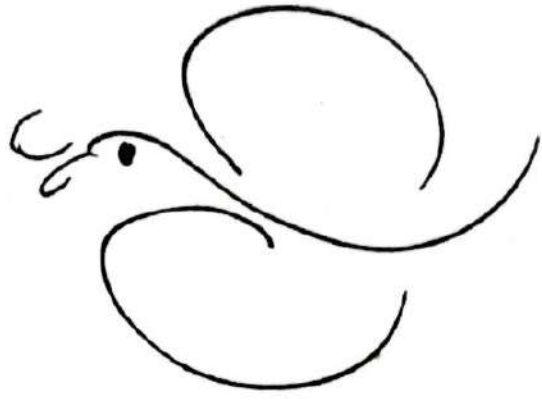
“हो आळशी न्हिदता.”

—हांव म्हजी कात मोडटां.

Lok mhonntta:

“Ho allxi nhidta.”

— Hanv mhoji kat soddtam.

४७

आपलेच ओंठ
आपलेच दांत
देखून चाबल्यार
दुसऱ्याचे ओंठ चाब.

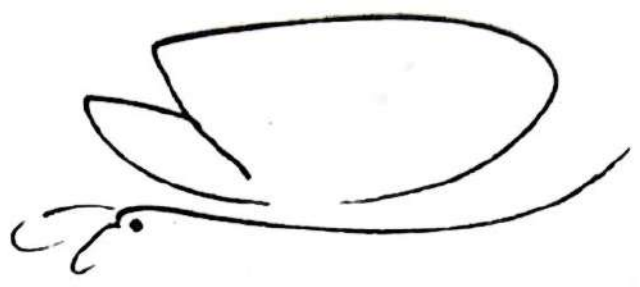
Aplech ontth
Aplech dant
Dekhun chablear
Dusreache ontth chab.

४८

परकी आयल्यार
गिरेस्ताक दिसता
चोरुंक आयला
चोराक दिसता
धरुंक आयला.

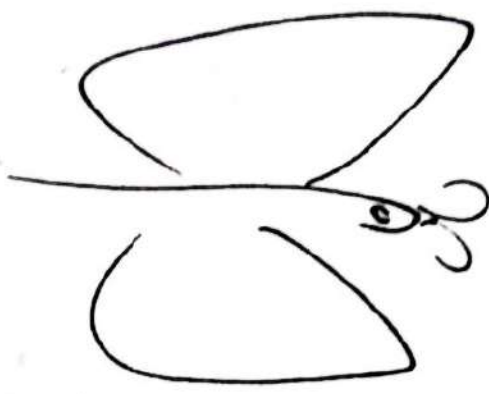
Porki ailear
Girestak dista
Chorunk aila
Chorak dista
Dhorunk aila.

४९

उतरांच्यो वाती वळून
चिंतनाच्यो लायल्यो जोती
थोडोतरी पुजा केली
उजवाडाची.

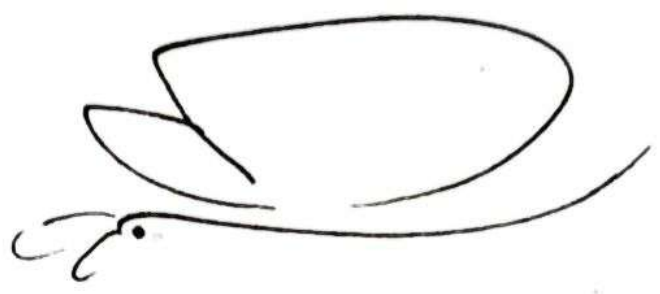
Utrancheo vati vollun
Chintnacheo laileo zoti
Thodditori puza keli
Uzvaddachi.

५०

घर ना म्हणून
म्हजें कितें अडलां ?
हांवें म्हजो संवसार
ह्या एकाच पानार
थाटला.

Ghor na mhonnun
Mhojem kitem oddlam?
Hanvem mhozo Sounsar
Hea ekach panar
Thattla.

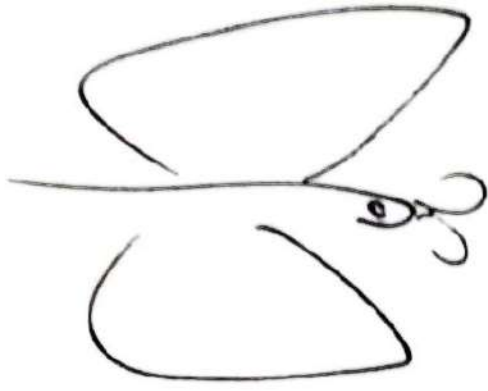

५१

सगलीं संवंगां
केलीं ताणें
चुकनासताना
मर्णाचें संवंग मात
जमलें ना.

Soglim sonvgam
Kelim tannem
Chukonastona
Mornnachim sonvong mat
Zomlem na.

५२ .

बरयल्लें उतर
सारकें केलें
उलयल्लें उतर
तशेंच उल्लें.

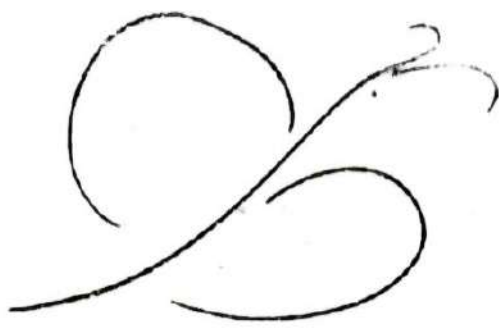
Boroil'lem utor
Sarkem kelem
Uloil'lem utor
Toxench ul'lem.

५३

माथ्यावेलो भार
कागदार देंवयतां
देखून —
इतल्या ल्हव पावलांनी
चलतां.

Matheavelo bhar
Kagdar denvoitam
Dekhun—
Itlea lhov paulamnim
Choltam.

५४

मनशाच्या पावलांच्यो
खातकुतल्यो जातात
तेन्ना —
व्होल्तां, घेत घेत
रस्तो पळत वेता.

Monxachea paulancheo
Khatkutleo zatat
Ten'na—
Voltam, ghet ghet
Rosto pollot veta.

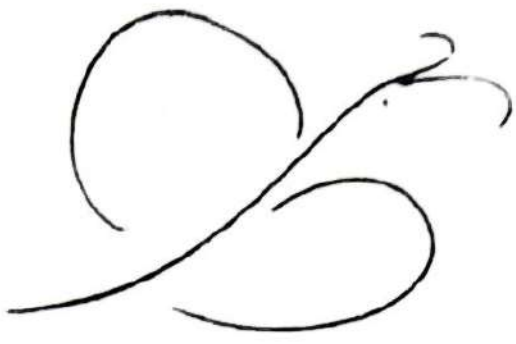
५५

वात जळ्ळी

रात पळ्ळी

Vat zoll'li

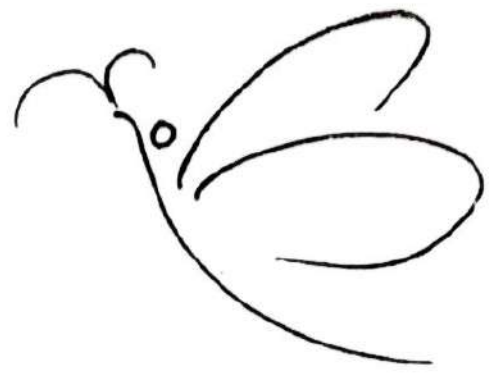
Rat poll'li.

५६

मळबाच्या दानाक
दोळ्यांची झोळी
किर्णांच्या सुकण्यांक
भुजांची ताली.

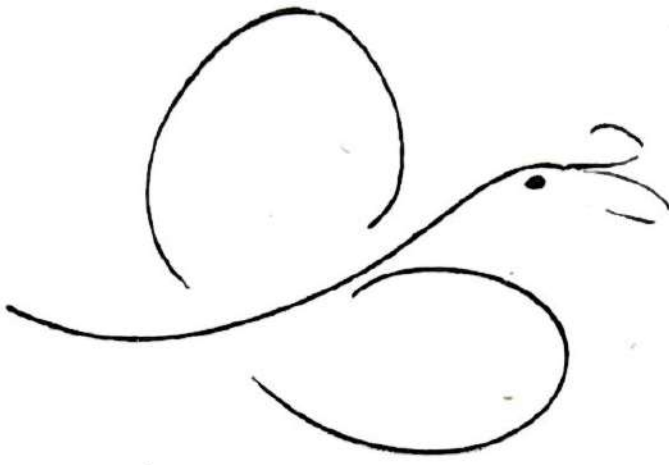
Mollbachea danak
Dolleanchi zholli
Kirnnanchea suknneank
Bhuzanchi talli.

५७

तोंडार घाल्ल्यो गाळी
कोणाक लागल्यो ?
मनांत घाल्ल्यो गाळी
म्हाकाच बादल्यो.

Tonddar ghal'leo galli
Konnak lagleo?
Monant ghal'leo galli
Mhakach badleo.

५८

दूख लिपौवपाक
दीसभर बडबडलों
रात आयली तेन्ना
एकटोच रडलों.

Dukh lipoupak
Disbhor boddboddlom
Rat aili ten'na
Ekttoch roddlom.

५९

हांवें तुका विसरचें न्हय
अशें दिसलें
देखून तुवें म्हाका
इतलें दूख दिलें.

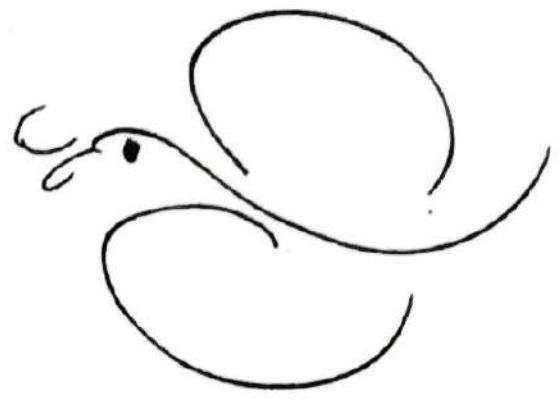
Hanvem tuka visorchem nhoi
Oxem dislem
Dekhun tuvem mhaka
Itlem dukh dilem.

६०

म्हज्या मोगार
हांवे उदक सोडलां —
म्हज्या दुकांचें.

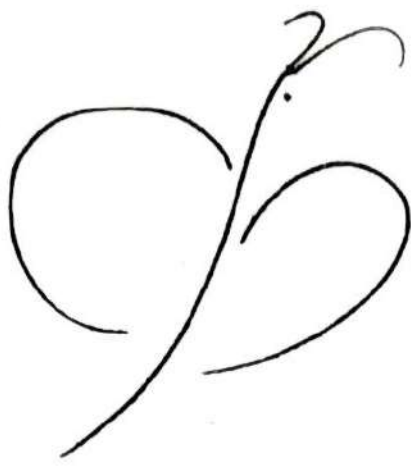
Mhojea mogar
Hanvem udok soddlam—
Mhojea dukanchem.

६१

देवाक मेळूंक गेल्लों
वाटेंत भटान आडायलो.

Devak mellunk gel'lom
Vattent bhottan addailo.

६२

—मळबांतल्या देवाक
देवळांत व्हरून
कोणें धांपलें दार ?
— भटाक विचार.

—Mollbantlea Devak
Devllant vhorun
Konnem dhanplem dar?
—Bhottak vichar.

६३

खांद्यावेलो खुरीस
गळ्यांत घालो
तेन्नापसून जेजू
खऱ्यानीच मेलो.

Khandeavelo khuris
Golleant ghalo
Ten'napasun Jezu
Khoreanich melo.

६४

गिरेस्ताची आवय म्हणटा :

“पोरान कांयच खावंक ना.”

गरिबाची आवय म्हणटा :

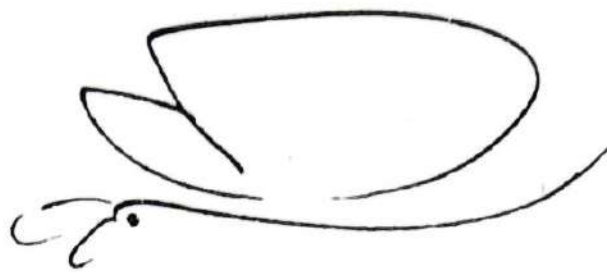
“पोराक कांयच खावंक ना.”

Girestachi avoi mhonntta:

“Poran’ kainch khaunk na.”

Goribachi avoi mhonntta:

“Porak kainch khaunk na.”

६५

बरें जालें

तरणी आसतनाच

सोडून गेली

म्हज्या मनांत

तूं सदां

तरणीच उरली.

Borem zalem

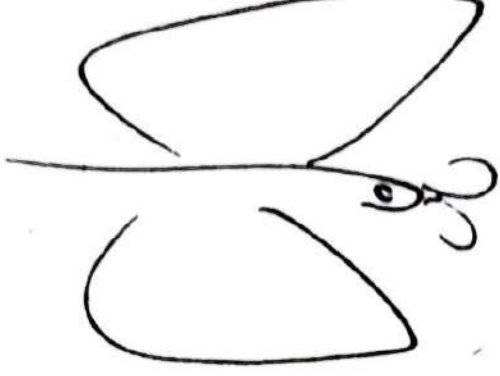
Tornni astonach

Soddun geli

Mhojea monant

Tum sodam

Tornnich ul'li.

६६

बुडटां – बुडटां
तांबडो जावन
सूर्यान म्हळें:
“हांवें दिल्ल्या दिसाचें
तुवें कितें केलें ?”

Buddttam-buddttam
Tambddo zaun
Surian mhollem:
“Hanvem dil’lea disachem
Tuvem kitem kelem?”

६७

आपय नासतना

आयली

देखून

सांगनासतना

गेली ?

Apoi nastona

Aili

Dekhun

Sangonastana

Geli?

६८

लज धापूंक
वस्त्रां केलीं
मन धापूंक
उतरां केलीं.

Loz dhanpunk
Vostram kelim
Mon dhanpunk
Utram kelim.

६९

गिरेस्तांक दुबळ्यांची
खूब काकुळट दिसता
पुण तांचे लागीं
मोड नासता.

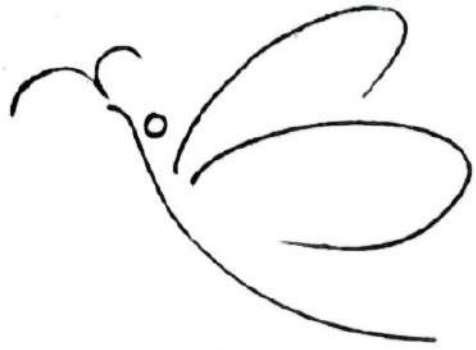
Girestank dublleanchi
Khub kakulltt dista
Punn tanche lagim
Modd nasta.

७०

दर एकल्याक
आपली कात
दर एकल्याक
आपली वाट.

Dor ekleak
Apli kat
Dor ekleak
Apli vatt.

७१

देवा ! कसली तुजी करणी !
केंस जाले धवे
नदर अजून तरणी.

Deva! Kosli tuji kornni!
Kens zale dhove
Nodor ozun tornni.

७२

म्हाका पळोवन

लोक म्हणटा :

“हाका खूब दुड्ड मेळूं

हाजी व्हडली जावं दी जीण !”

कित्याक जाणा ?

हांवें तांचें

काडलां रीण.

Mhaka polloun

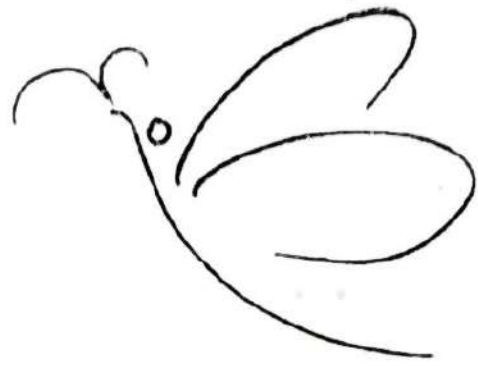
Lok mhonntta:

“Haka khub duddu mellum
Haji vhoddli zaum di jinn!”

Kiteak zanna?

Hanvem tanchem

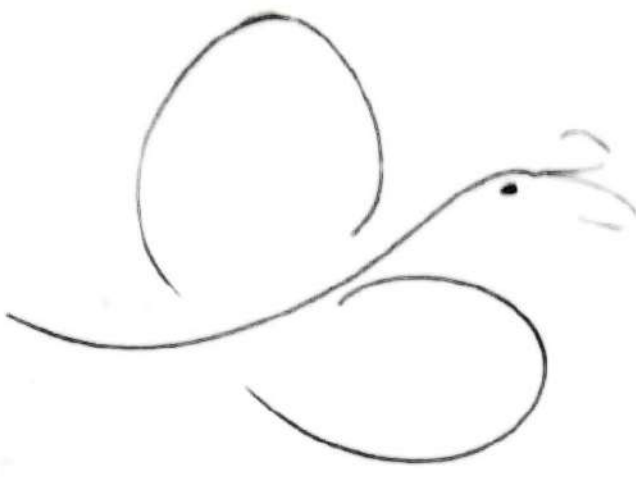
Kaddlam rinn.

७३

इतलीं रुपडी
घालतां, काडटां —
केन्ना, केन्ना
तोंडूच घरा दवरून
भायर सरतां.

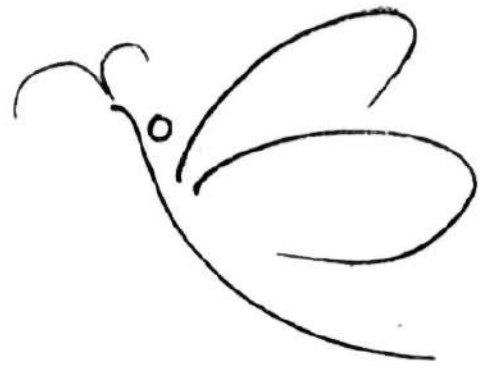
Itlim rupddim
Ghaltam, kaddttam —
Ken'na, ken'na
Tondduch ghora dovrin
Bhair sortam.

७४

गिरेस्ताची मोटार मोडटा
तेन्ना ती
गरिबांक धुकलची पडटा.

Girestachi mottar moddta
Ten'na ti
Goribank dhukolchi poddta.

७५

गिरेस्त सांगता:

“ भूक लागना

वखद दी. ”

गरीब मागता:

“ भूक लागता

वीख दी. ”

Girest sangta:

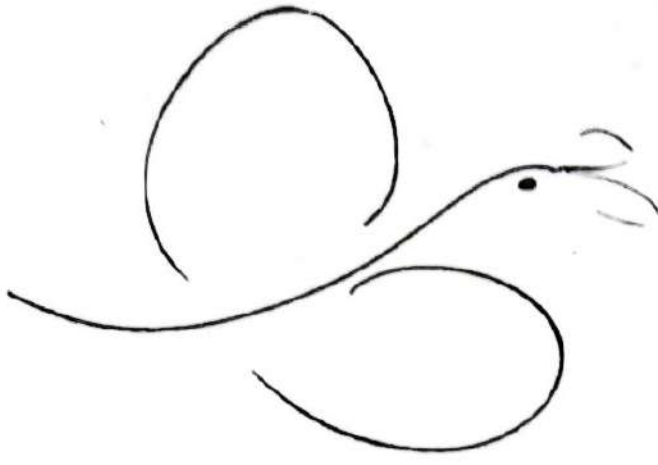
“Bhuk lagona

Vokhod di.”

Gorib magta:

“Bhuk lagta

Vikh di.”

७६

असोच दीसरात

गायत वेतां

गितां

आयकून कोणें म्हणचें

काळखे गतीं:

“ना एकटो हांव

आसा म्हाका सांगाती.”

Osoch disrat

Gait vetam

Gitam

Aikun konnem mhonnchem

Kallkhe ratim:

“Na ektto hanv

Asa mhaka sangati.”

७६

पिसोळीं

७७

झणझणीत वाव आयलो
आनी
हातांतलो पंखो
झोंबून व्हेलो.

Zhonnzhonnit vav ailo
Ani
Hatantlo ponkho
Zhonbun vhello.

७८

जिवीत म्हजें सल्लें
जिवितांतले रिते खीण
उतरां जावन उल्ले.

Jivit mhojem sol'lem
Jivitantle rite khinn
Utram zaun ul'le.

७९

शेणिल्लें सोदुंक गेलों
आनी आशिल्लें
शेणयलें.

Xennil'lem sodunk gelom
Ani axil'lem
Xennoilem.

८०

दोंगरांचीं उशीं करून
रुख लेगीत न्हिदले
म्हज्या मनांतलें सपन मात
जागत रावलें.

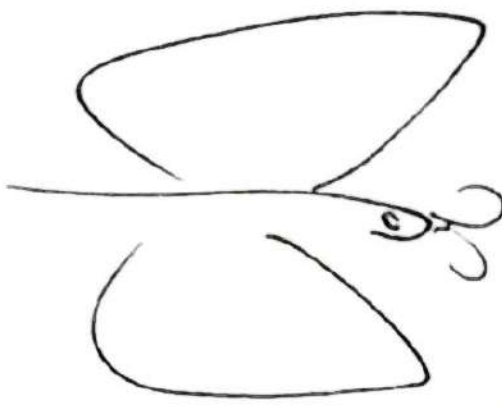
Dongranchim uxim korun
Rukh legit nhidle
Mhojea monantlem sapon mat
Zagot raulem.

८१

शिंपडेल्लीं सपनां म्हजीं
कागदार पुंजायलीं
कोणें पापयान
एकाच दमान
पिंजून उडयलीं.

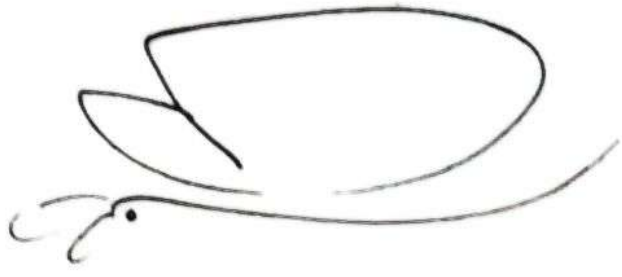
Xinpoddlelim sopnam mhojim
Kagdar punzailim
Konnem papian
Ekach doman
Pinzun uddoilim.

८२

काणयेंतल्या वानरावरी
काळीज हांवें
म्हज्या गांवच्या जांबळी-झाडार
दवळ्ळां
खंय झडत म्हणून
खंय पडत म्हणून.

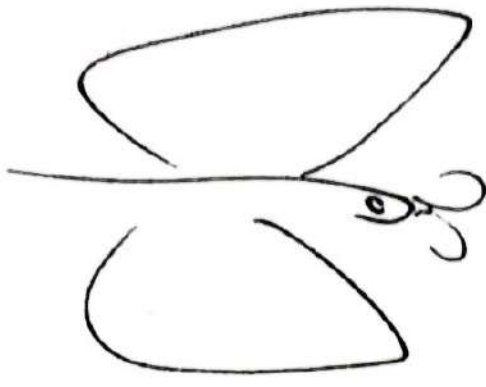
Kannientlea van'ravori
Kalliz hanvem
Mhojea ganvchea zanblli-zhaddar
Dovol'lam
Khoim zhoddot mhonnun,
Khoim poddot mhonnun.

८३

— फांतोडेचेर चंद्रिमाचें
सुकलां कित्याक खुमणें ?
— सूर्याचो पारवो येवन
नखेत्रांचे वेंचले दाणे.

— Fantoddecher chondrimachem
Suklam kiteak khumnnem?
— Suriacho parvo ieun
Nokhetranche venchle danne.

८४

लोक म्हणटा:

“ भस्म फांसून
हो जोगी जाला.”

— म्हज्या सपनांचो गोबर
हांवे
आंगाक सारयला.

Lok mhonntta:

“Bhosm fansun
Ho zogi zala.”

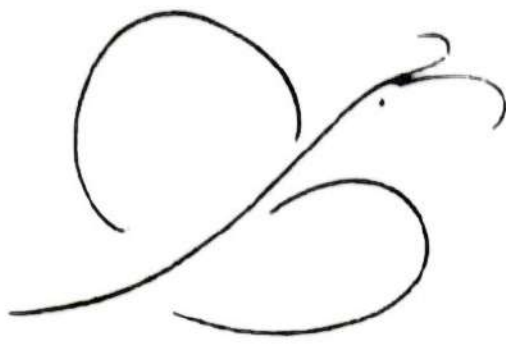
— Mhojea sopnancho gobor
Hanvem
Angak saroila.

८५

कंवचेचीं कांकणां हीं
कच्च करून फुट्टात
माणकुल्याच कंवळ्या हातांक
घाये करून सोडटात.

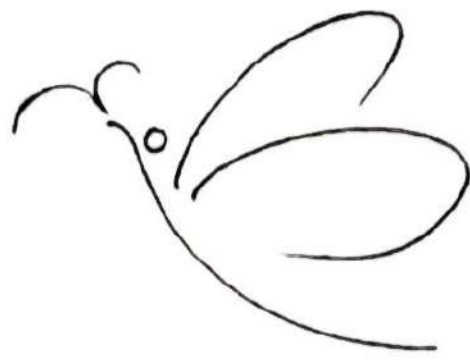
Konvchechim kanknnam him
Koch'ch korun futt'tat
Mannkuleach konvllea hatank
Ghaie korun soddtat.

८६

दीसभर जोडिल्ल्या धनाची
रातचीं उतरां करतां
म्हजी तिजोरी भरतां.

Disbhor zoddil'lea dhonachi
Ratchim utram kortam
Mhoji tizori bhortam.

८७

हें शार न्हय

मसुंडी

हीं घरां न्हय

थडीं

भितर

जितीं, जिवीं मडीं.

Hem xar nhoi

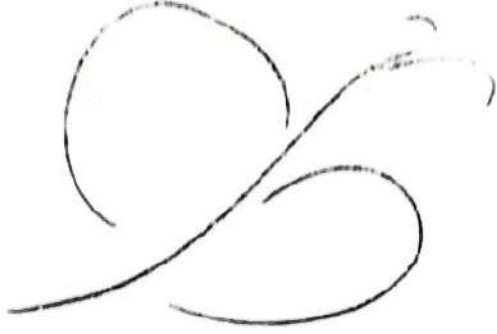
Mosunddi

Him ghoram nhoi

Thoddim

Bhitor

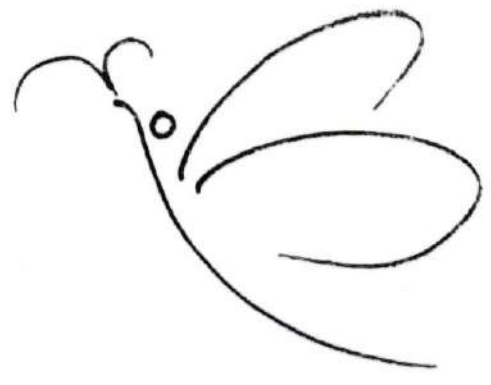
Jitim, jivim moddim.

८८

आज हांव चांफो जालां
सगलीं पानां पडलीं गळून
आंगार फुलांच फुलां.

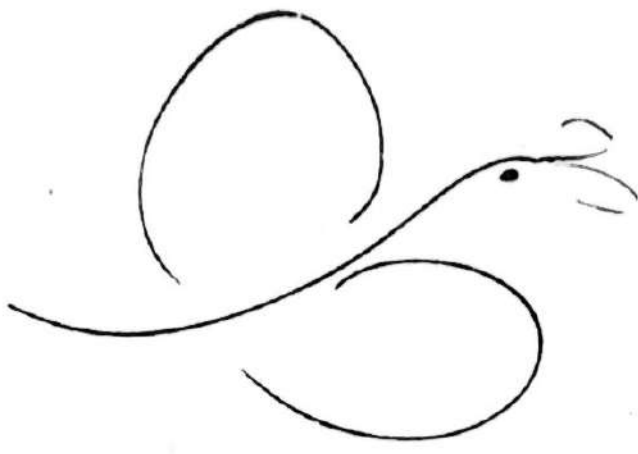
Az hanv chanfo zalam
Soglim panam poddlim gollun
Angar fulanch fulam.

८९

नाव तडीक पावली
म्हणून, खोस जाल्ली
पणून, हाय आतां
देगूच पयस वेता.

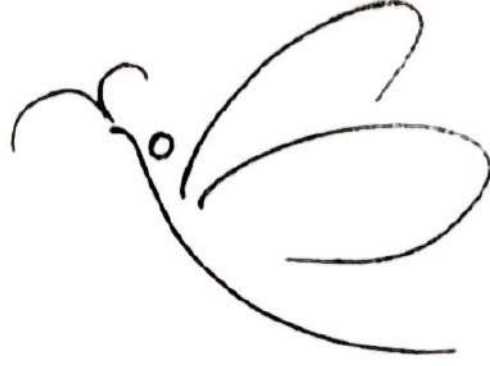
Nav toddik pauli
Mhonnun, khos zal'li
Ponnun, hai atam
Deguch pois veta.

९०

ह्या संवगाचो
म्हाका वाज आयला
केन्ना काय रंग पुसून
घरा वचन जालां.

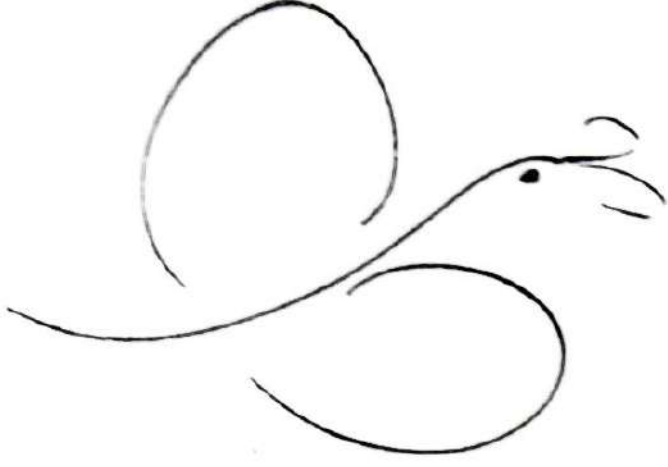
Hea sonvgacho
Mhaka vaz aila
Ken'na kai rong pusun
Ghora vochon zalam.

९१

काल आयली सपनांत
देखून
मेळूंक गेलों तुका
तूं वळखली ना म्हाभा.

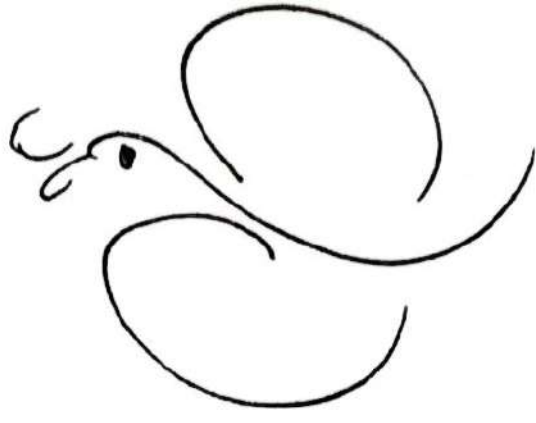
Kal aili sopnant
Dekhoun
Mellunk gelom tuka
Tum vollkholi na mhaka.

९२

घरांत बावाळ
म्हणून भायर सरलो
लमाचे वरातींत
घुस्पून उल्लो.

Ghorant bovall
Mhonnun bhair sol'lom
Lognache voratint
Ghuspun ul'lom.

९३

मुखी मनशाक सदरो ना
अशें लोक म्हणटा
तरी म्हजो सदरो सोडूंक
लज दिसता.

Sukhi monxak sodro na
Oxem lok mhonnntta
Tori mhozo sodro soddunk
Loz dista.

९४

घाण्याचो बैल हांव
कितें विचारशी: “ खंय वेता ! ”
म्हजी वाटकुळी वाट
केन्ना सोंपता ?

Ghanneacho boil hanv
Kitem vicharxi: “Khoim veta!”
Mhoji vattkulli vatt
Ken'na sonpta?

९५

म्हजें पावल कित्याक अडलां !

ह्या रस्त्यांनीच

म्हजी वाट आडायल्या.

Mhojem paul kiteak oddlam?

Hea rosteamnich

Mhoji vatt addailea.

९६

सरयेवेल्या मनशाक पळोवन

सकयलो बेबदो म्हणटा :

“ होय मरे म्हजेच भाशेन लकता! ”

Sorievelea monxak polloun

Sokoilo bebdo mhonnntta:

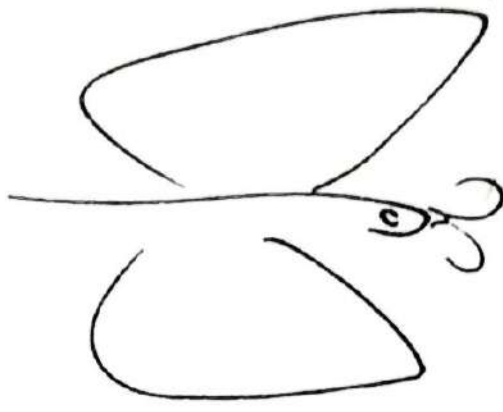
“Hoi more mhojech bhaxen lokta!”

९७

उतरांच्या अर्थाचो
अनर्थ जाता
तेन्ना हातांतलो ग्रंथ
रागान थरथरता.

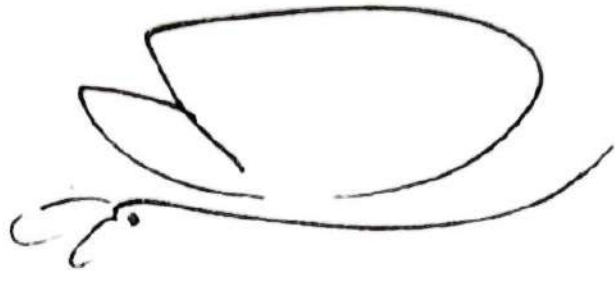
Utranchea orthacho
Onorth zata
Ten na hatantlo gronth
Ragan thorthorta.

९८

मर्णाचें गुपीत
मेहल्यांनींच सोदचें
जित्यांनीं
जिविताच्या मोगांत घुस्पून रावचें.

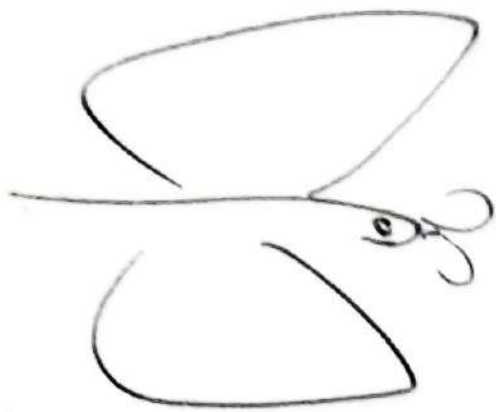
Mornnachem gupit
Mel'leamninch sodchem
Jiteamnim
Jivitachea mogant ghuspun rauchem.

९९

गिरेस्तांच्या दुखासारकें
दूख ना
लोक मोग करतात
तों आपलो काय
आपल्या दुडवांचो
हें कळूंक तांकां मार्ग ना.

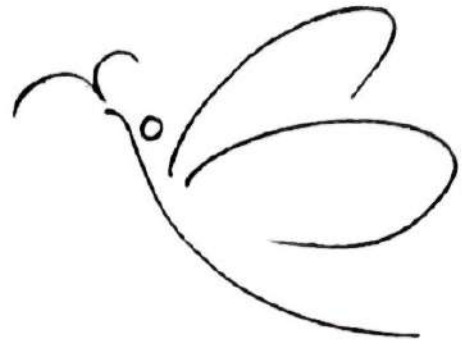
Girestanchea dukhasarkem
Dukh na
Lok mog kortat
To aplo kai
Aplea duddvancho
Hem kollunk tankam marg na.

१००

उतरां तुजीं
सारकीं जोख
मागीर मोख.

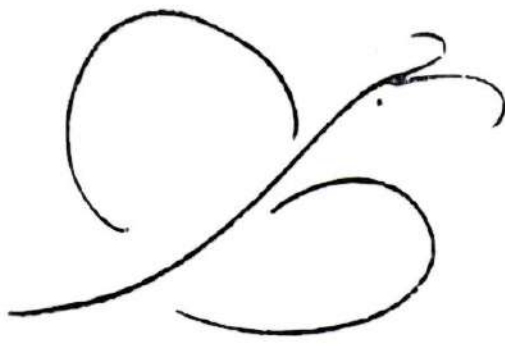
Utram tujim
Sarkim zokh
Magir mokh.

१०१

भितर दवल्लें
तें कुसलें
भायर उडयलें
तें सुकलें.

Bhitor dovol'lem
Tem kuslem
Bhair uddoilem
Tem suklem.

१०२

कविता !

काळजांतले गर्भ - कुडींतली

देवता

काळीज दिल्यारूच

पावता.

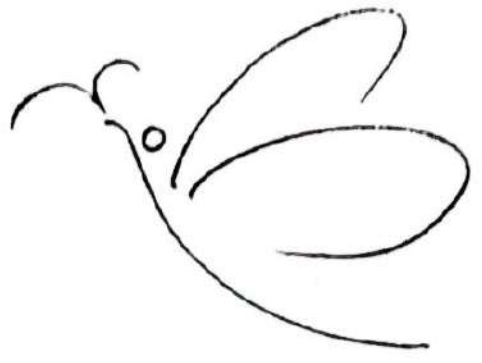
Kovita!

Kallzantle gorbh-kuddintli

Devta

Kalliz dilearuch

Pavta.

१०३

एका हातान
ताळी वाजना
पुण —
थापट वाजता

Eka hatan
Talli vazona
Punn —
Thapott vazta.

१०४

रातीं सपनांत येवन
न्हीद व्हेली
आतां —
दिसाची येवन
जाग व्हर.

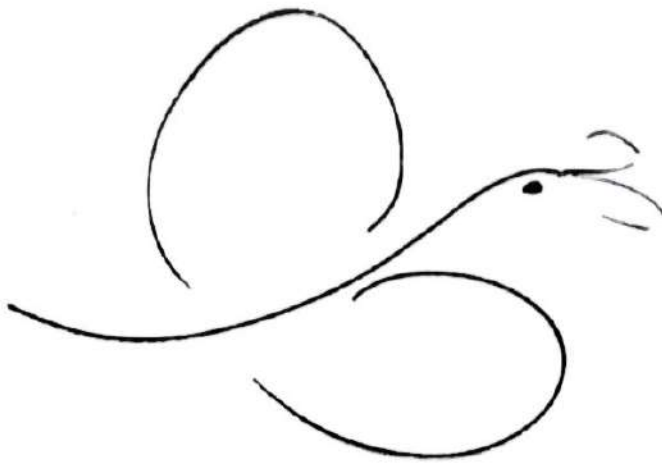
Ratim sopnant ieun
Nhid vheli
Atam —
Disachi ieun
Zag vhor.

१०५

काळजाच्या दर्यार
दुकांची ल्हारां
उगडासाचो फेणेर तांचेर
तिनूय पारा.

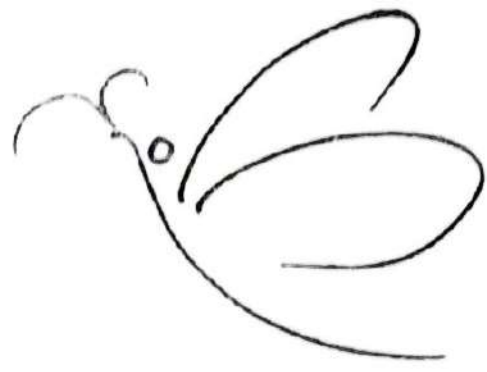
Kallzachea doriar
Dukanchi lharam
Ugddasacho fenner tancher
Tinui para.

१०६

सगलींच उतरां पिशीं.
शाणेपणां कोणाक सांगतलों ?
आनी कशीं ?

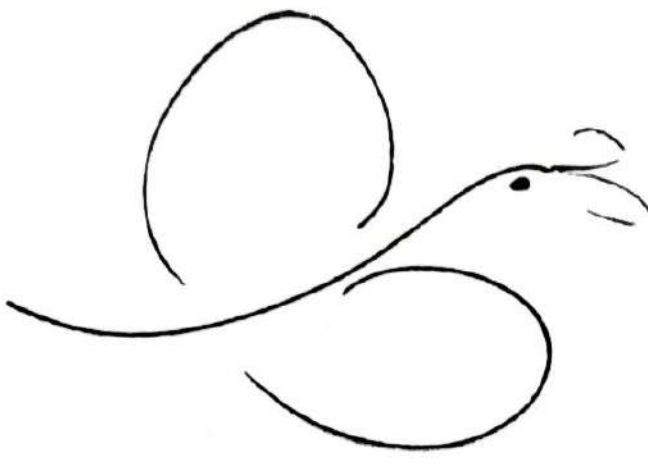
Soglinch utram pixim.
Xanneponna konnak sangtolom?
Ani koxim?

१०७

आमी सदांच
जीव मुठींत घेवन
भोंवल्या
जीव गेलो
पुण मूठ तशीच उल्ल्या.

Ami sodanch
Jiv mutthint gheun
Bhonvlea
Jiv gelo
Punn mutth toxich ul'lea.

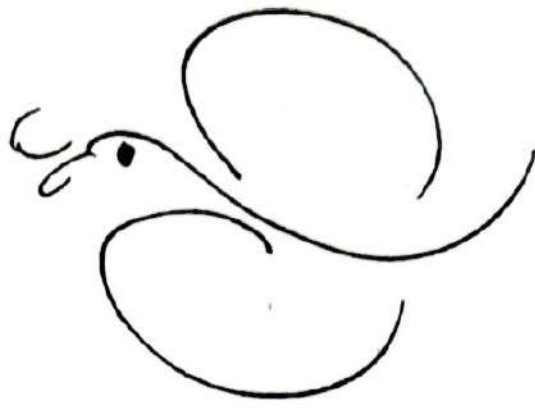
१०८

— कितें करता ? बरयता ?

— उजवाडाच्या दर्यांतल्यो
सांवळ्यो गरयतां.

— Kitem korta? Boroita?

— Uzvaddachea dorientleo
Sanvleq goroitam.

१०९

कितें म्हणटा ?

हीं फुलां सुकतलीं ?

तीं नखेत्रां लेगीत

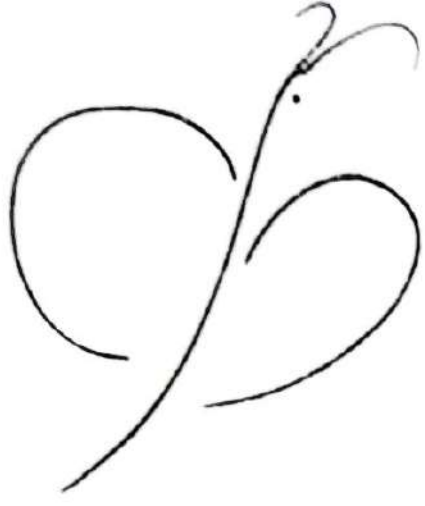
जळून सरतलीं.

Kitem mhonntta?

Him fulam suktolim?

Tim nokhetram legit

Zollun sortolim.

११०

मळबाक कितें सांगता ?

मनशांक सांग

मळबाक दोळे आसात

पुण कान ना

ताणें कोणाचोच उलो

केन्नाच आयकलो ना.

Mollbak kitem sangta?

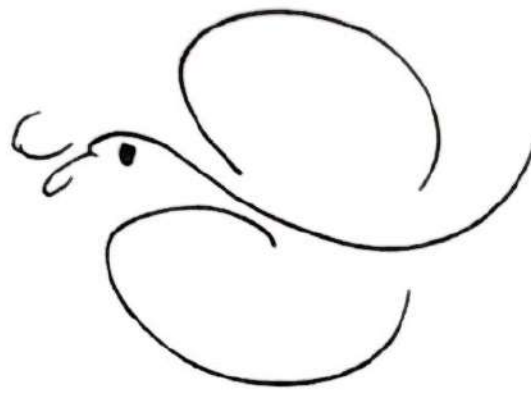
Monxank sang

Mollbak dolle asat

Punn kannna

Tannem konnachoch ulo

Ken'nach aikolo na.

१११

केन्ना तरी
कोणें तरी
व्हडली चूक केल्या
देखून —
तुमी, आमी जाल्या.

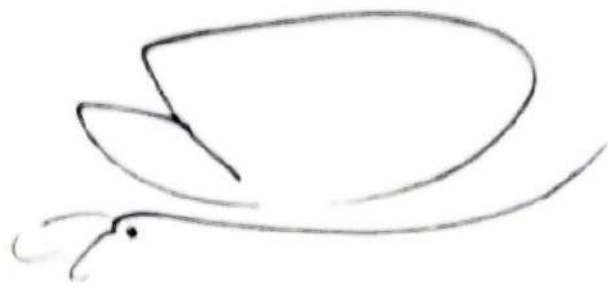
Ken'na tori
Konnem tori
Vhoddli chuk kelea
Dekhun —
Tumi, ami zalea.

११२

लिखणे - पारय घेवन
फोंड खणलो
म्हाकाच पुल्लो
उतरांचो रुख जावन
हांव उल्लों, हांव उल्लों.

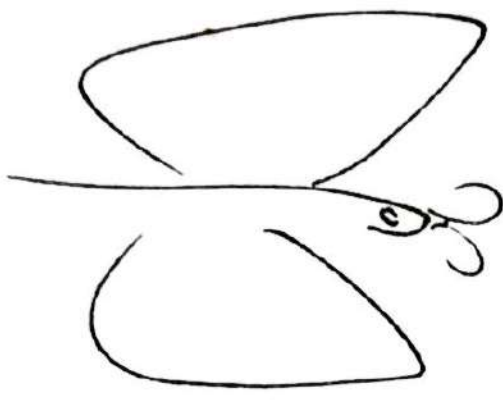
Likhnne-paroi gheun
Fondd khonnlo
Mhakach pul'lo
Utrancho rukh zaun
Hanv ul'lom, hanv ul'lom.

११३

हांव दर्यावेलो वारो
दिसरात तानेल्लो
तुजे कमरेवेलो कळसो
सदांच उपाट भल्लो

Hany doriavelo varo
Disrat tanel'lo
Tuje komrevelo kollso
Sadanch upatt bhol'lelo.

११४

भरिल्लो पेलो
खंयचो तुगेलो
खंयचो म्हगेलो ?

Bhoril'lo pelo
Khoicho tugelo
Khoicho mhogelo?

११५

जित्यांक रावपाक
कितले हाल !
मेल्ल्यांक मात
ताजमहाल .

Jiteank raupak
Kitle hal!
Mel'leank mat
Taj Mahal.

११६

आडखळेची वाट सोडून
सरळ वाटेतं गेलों
वेगळ्याच गांवाक
पावलों.

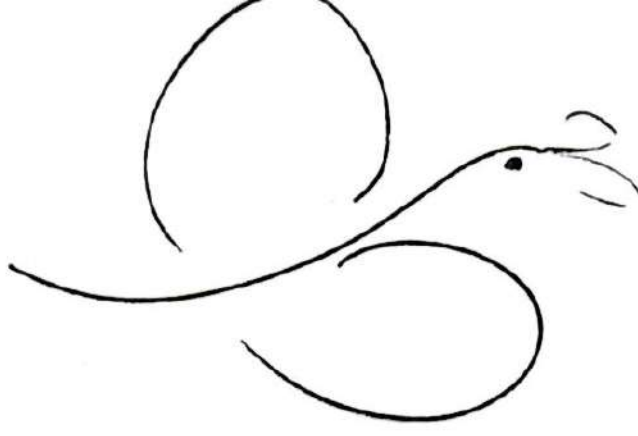
Addkhollechi vatt soddun
Soroll vattent gelom
Veglleach ganvak
pavlom.

११७

वांटपण करून
सगलें सवाय घेतलें
जिवीत मात
म्हारग पडलें

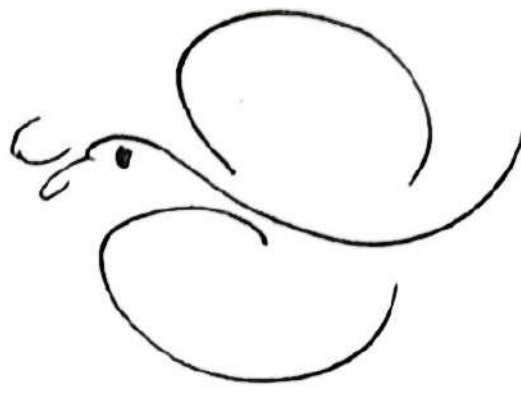
Vanttponn korun
Soglem sovai ghetlem
Jivit mat
Mharog poddlem.

११८

हाडांतली दुखी
उतरांत सोंसल्या
काळजांतल्यो कळी
ह्या वळींत ओपल्या.

Haddantli dukhi
Utrant sonslea
Kallzantleo kolli
Hea vollint onplea.

११९

— ताणें मातयेचें भांगर केलें
तुवें कितें केलें ?

— हांवें जिविताची माती करून
तुजेपासत एक फूल फुलयलें.

— Tannem matiechem bhangor kelem
Tuvem kitem kelem?
— Hanvem Jivitachi mati korun
Tujepasot ek ful fuloilem.

१२०

वांटपणां

करतां करतांना

सगलो वगत गेलो

समजलें ना

बाजार केन्ना हुलगलो.

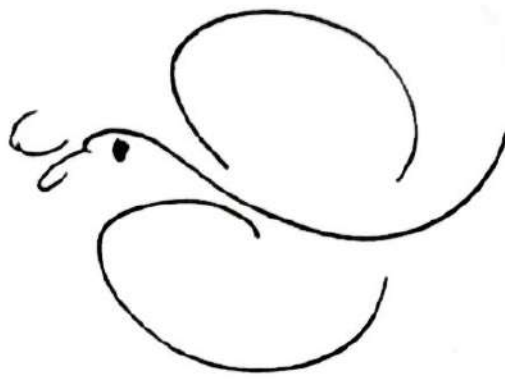
Vanttponnam

Kortam, kortamna

Soglo vogot gelo

Somzolem na

Bazar ken'na hulgolo.

१२१

दिसाची रात सोदतां
रुखा – सांवळ्यांत
रातीचो दीस सोदतां
तुज्या दोळ्यांत.

Disachi rat sodtam
Rukha-sanvleant
Raticho dis sodtam
Tujea dolleant.

१२२

तेल सोंपलें
वात सल्लो
पण्टी मात
तशीच उल्लो.

Tel sonplem
Vat sol'li
Ponntti mat
Toxich ul'li.

(

१२२

पिसोळी

मनोहरराय सरदेसाय

गोंयकारांक 'कोंकणी भास आमची माय, आमची भास आमकां जाय' हो मंत्र दिवपी कवी.

शिकप गोंयां, मुम्बय आनी पारिसाक. सदांच पयल्या वर्गांत पयले. सोखोन विद्यापिठाची Docteur es Lettres (Tres honorable) ही भौमानाची पदवी.

मराठी, फ्रेंच, इंग्लीश, जर्मन आनी स्पॅनिश ह्या भाशांचो खोल अभ्यास. तसोच समाजशास्त्र आनी आंतर राष्ट्रीय संबंध ह्या विशयांचो.

मुम्बयच्या विल्सन आनी रूपारेल ह्या कॉलेजांनी फ्रेंच भाशेचे र आशिल्ले. तुर्ताक चौगुले कॉलेज, मडगांव आनी सेन्टर ऑफ इंग्लिश-प्रेज्युयेट अन्स्ट्रक्शन, पणजी हांगां फ्रेंच शिकयतात.

कोंकणीची सेवा भुरगेपणा पसून. नवत, साद, नवें गोंय ह्या गळ्यांचें संपादन. मुम्बयंतल्या कॉलेजांनी पयलीं वयलीं कोंकणी हां स्थापन केलीं.

कोंकणी भाशा मंडळाचे तीन वरसां अध्यक्ष. ८ वे कोंकणी परि-
शदेचे अध्यक्ष. 'आयज रे धोलार पडली बडी,' 'गोंयां तुज्या मोगा
खातीर,' 'जायात जागे,' 'वेब्यांचें काझार,' 'जायो जुयो' हीं
कवितेचीं पुस्तकां उजवाडा आयल्यांत.

अन्स्ट्रक्शन् मिनेझिस ब्रांगासाचे वांगडी-